

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnați”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiunile:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Gozsdu.

Iată numele unui om, care demult e pentru neamul nostru românesc din această țară, cel mai mare printre bărbații făcători de bine ai popoului nostru. Înaintînd, în viață, pe urma vredniciei sale, din treaptă în treaptă, fericitul E-manuil Gojdu ajunsese jude la cea mai înaltă instanță judecătorească din țara ungară: la Curie, (de unde să și înțelege că își scria numele Gozsdu, adecă pe ungarie), și prin sirguință și cruțare, își agonisise avere frumoasă, de cîteva sute de mii.

Deși a trăit printre Unguri înse, inima lui nu s'a înstrăinat de neamul din mijlocul căruia s'a ridicat, ci, unde putea, el ajutură pe tineri români la școale, miluia pe fiii săracului său neam, aproape să întrecea în facere de bine cu fiertatul mare arhieru al zilelor sale, Andrei Șaguna, cu care să afla în bună preținie și a cărui fapte de jertfire pentru înălțarea neamului seu prin biserica sa, au avut mare înfrurire și putere de atragere și asupra sufletului bun alui Gojdu.

Deprins a face bine încă în viață, el a fost răpit de dorul, de a rămînea binefăcător neamului său și după moartea sa, — și în acest scop s'a hotărît să-și lase toată averea sa ca fundațiune pentru ajutorarea tinerilor români la învățătură, căci vedea el, că de nimic nu are acest biet popor românesc mai mare lipsă, ca de învățătură, de fi cu carte multă, cari să poată sta în fața fiilor altor popoare din țară, ridicîndu-și apoi prin luminile lor, și poporul lor întreg!

Fericitul Gojdu a murit la 1870. Fiindcă a rînduit, ca în cei dintii 50 ani, să se dea ajutoare numai a treia parte a venitului fundațiunii, și și din

aceea o parte să se dea văduvei sale până trăește, — în cel dintii an abia s'au putut da stipendii de 1200 cor. la 4 tineri. Și dela 1870 până azi, averea fundațiunii a crescut așa de mult, că deși văduvei lui Gozsdu i-se dădeau 12.000 cor. pe an, totuși în anul de față, conducerea fundațiunii poate împărți 106.000 cor. ca ajutoare la 230—240 de tineri dela școli mijlocii (gimnazii) și de cele înalte (universități).

Și după-ce în anul de față, Dzeu a chemat la sine și pe văduva fericitului fondator, care a fost o femeie cu suflet nobil pentru neamul românesc și însași, ca și soțul său, iubitoare de jertfă pentru neam, — pe anul viitor fundațiunea va putea împărți cam 120.000 cor. la 250—300 tineri români la școli. Și an de an tot mai mult, la tot mai mulți.

Iar cînd vedem și știm aceasta, cuprinși de evlavie și recunoștință ne închinăm în fața numelui și a umbrei sfinte a acestui bărbat, care el singur poartă sarcinile și grijile pentru creșterea fiilor alor 200—300 familii române, și fără de al cărui ajutor, în fiecare an aproape toate aceste familii ar fi silite a-și oprî înălțarea pe scara luminii, a iubitorilor lor fii!

Mai au bisericile noastre, și cea gr.-or. și cea gr.-cath. binefăcători, dar de mărimea lui Gojdu, nici unul.

Acest om minunat, mai mult decît ori care altul, dacă a fost și în viața sa ocrotitor, spriginitor, ajutător la 4—5 tineri români pe cari îi miluia ca să poată învăța, apoi după moartea lui, el a ajuns un adevărat părinte bun și darnic al alor sute de familii române, — și aproape nu avem oraș cu cărturari români, care să nu ne arete că 2—3 din acei cărturari sunt — copii de suflet al lui Gozsdu, cari fără de el să opreau pe la calea jumătate în înălțarea lor!

Și iată cum, și după moartea lui, el e pomenit cu laudă și cu închinare de noi toți!

Slujească acest fapt ca îndemn fiecărui Român bine înțelegător, a fi și el cît de cît următor marelui Gozsdu, fiiu sufletesc al lui, prin aceea, că și el să lase oeva urmă de jertfă pentru cultura națională, precum Gozsdu a lăsat din greu și în măsură neajuns de mare.

Căci numai urmînd noi cu toții pildele luminate ale bărbaților trimiși de D-zeu între noi, cari prin faptele lor ne creșcă calea pe care să înaintăm de vrem să ajungem la vază și fericire, — vom și ajunge a le avea pe acestea.

Dacă din fapta unor bărbați ca Gojdu, și mai nou Stroescu, prindem cu toții suflet, și fiecare, în măsura puterilor sale, îi urmăm, — atunci nesfîrșitele săptămîni de patimi prin cari trece bietul nostru neam, scurta-se-vor, și cu pași repezi înainta-vom spre — înviere!

Și până atunci, să alergăm cu flori și ramuri în calea celor ce ca Gojdu își arată dragostea față de neam și să le strigăm: Osana!

UNELE—ALTELE

Impăratul Wilhelm, la Viena.

Știrea că Impăratul Wilhelm a părăsit planul de a veni la Viena, de frica amenințărilor anarhiste, — s'a desmintit, vestindu-se, că Impăratul va veni totuși, căci are grabă mare de a vedea pe Impăratul-Rege al nostru și pe Regele Italiei, cum și pe Moștenitorul Tronului austriac Francisc Ferdinand. Pentru a nu da prilejiu vre-unui anarhist nebun a da și după el cu gloanțe ca după Regele Italiei, a luat măsuri de pază mult mai întinse decum avea altfel obicei.

Așa apoi Simbăta trecută, Impăratul german a sosit la Viena la orele 11. și dela gară a grăbit la palatul din Schönbrunn a Impătatului nostru, cu care a stat de vorbă timp îndelungat numai singuri. La orele 5 d. m. s'a dat un prînz de gală

în cinstea înaltului oaspe, luînd parte la prînz și ministri de frunte ai țării. Încă în aceea seară, Impăratul german a și plecat spre Italia, unde, în orașul Veneția, avea să se întâlnească Luni, cu Regele Italiei. Și aci a stat puțin, ca și la Viena, și tot așa de grăbit Impăratul a călătorit pe ostrovul Brioni, în mijloc de mare, unde să află Moștenitorul tronului austro-ungar Alteța Sa Principele Francisc Ferdinand d'Este, cu care încă voia să se vadă și să se înțeleagă, știind că azi cuvîntul Moștenitorului e hotărîtor în treburile Impărăției, — fiindcă bătrînul Impărat-Rege, abia să mai poate îngriji de toate, și a dat partea cea mai mare de griji și de înfrurire a lucrurilor, Moștenitorului său.

Dela Brioni, Impăratul Wilhelm s'a dus pe insula Corfu (grecească) unde are un palat minunat de vară. Să se odihnească nițel acolo după strapatul acestor vizite, — ori, poate, mai mult ca să copere nițel scopul vizitei, făcînd lumea să creadă că mergînd spre Corfu, a cercetat, mai mult așa ca în trecere, pe cei doi Domnitori cu cari e în alianță (tovărășe de arme).

Totuși lumea ține, că această vizită are mare însemnătate politică, și cele 3 capete încoronate s'au înțeles în firul ei, despre treburi de greutate mare. Viitorul apropiat va descoperi taina, — poate prin mobilizări de armate și încăerări de împărați între sine, de o să fie o minune!

*

Amănunte dela „Fundațiunea Gozsdu”.

Puterea care a dezvoltat așa de tare „Fundațiunea Gozsdu”, sunt acțiunile pe care fericitul fondator le cumpărase dela „Pesti hazai első takarékpénztár”, cea dintii bancă ungară înființată în Pesta, care a crescut grozav de tare încît o acție de a acestei bănci, care la început era cu 1000 florini (2000 coroane), astăzi să vinde cu 18.000 coroane!, căci banca s'a îmbogățit tare. Cînd a făcut alt rînd de acții pentru a-și crește capitalul, după acțiunile vechi, fundațiunea a cumpărat altele nouă și cîștigat mult la ele, și la altele iară așa

Cel mai nou rind de acții le-a dat numita bancă anul trecut.

Accionarilor celor vechi le-a dat acția nouă cu 12.000 coroane, și ele o pot vinde oricând cu 18.000 coroane. Având acum fundațiunea acți multe, a avut drept să cumpere încă 100 acții noue, și clătita fiecare 6.000 cor., a câștigat anul trecut de-dată peste 600.000 coroane!

Azi averea fundațiunii stă din 7 case în Pesta, 1 casă în Oradea-mare. Citeva case în Pesta li cad într'un loc de care orașul are lipsă pentru lărgire de stradă și deschidere de parc. Ca să o poată face asta, trebuie să răscumpere fundațiunea, și dela această răscumpărare, e nădejde să-i rămână un câștig de un milion coroane!

De tot averea fundațiunii, care a fost la început de jumătate de milion coroane, e azi, după 40 ani, de 7 milioane și 300 mii coroane!

Cu timpul fundațiunea va fi de mare ajutor bisericii gr. or. române și în alte privințe, nu numai pentru dat de stipendii.

Fundațiunea e chivernisită de un comitet stătător din cei mai de frunte bărbați ce-i are biserica gr. or. română. toți trei arhierii, apoi domnii Partenie Cosma, directorul „Albinei“, Iosif Gall, I. Berlogea, D. Poynar, Dr. Serb, unii juri de Curie, alții membri în Casa magnaților, și acum au poștit în comitet și pe dl Dr. Ioan Mih. B. C.

P. S. Sa Episcopul Dr. Cristea a propus, ca să se adune datele de lipsă și să se scrie pe larg istoria vieții acestui mare bărbat al neamului peste tot și al bisericii gr. or. române indeosebi. Va fi o carte de mare interes, oglinda unui suflet aievea mare!

Listele de alegători!

Să face cunoscut, că listele de alegători pentru anul viitor, s'au alcătuesc în zilele astea prin sate. Iese comisie anume în fiecare sat.

Până în 15 April comisiile trebuie să-și gate lucrul prin comune!

Oamenii nostri cari cred că au drept a fi luați în liste, — să știricească la primărie, că în ce zi sosește comisia acolo și mergînd cu dovezile de lipsă (libelele de dare), să ceară a fi luați în listă aci îndată!

După 15 April listele să pun spre vedere ori-cui la primărie timp de alte 2 săptămîni, și tot cel ce află că listele șatului lor nu e dreaptă, are drept a recura la comitat pentru îndreptarea aceleia! Dee de știre la ori care domn advocat român din apropiere și acela îi va povățui, le va face recursul gratis!

— Primăria orașului Orăștie, face cunoscut, că aici să face luarea în listă azi, Joi în 28 Martie n. la casa orașului, începînd dela orele 8 dimineața.

Aurel Vlaicu

meșterul iscoditor al celei dintii și mai bune mașini de zburat românești, dînd primăvara, și-a început iar zborurile în jurul Bucureștilor pe cîmpul militar dela Cotreceni, — încercîndu-și nouele helice (In-virtitoare cari sfredelesc aerul) ce și-a pus la mașină.

Zilele trecute a zburat aproape jumătate de oră la înălțime de 200 metri, și mașina să poartă bine. Îl duce cu înțeață de 92 kilometri pe cîș (trenul cel repede merge la noi numai 60 kilometri pe cîș). Dar dl Vlaicu nu e mulțumit cu atîta, vrea să-și întocmească mașina așa, ca să zboare mult peste sută de kilometri.

— În curînd începe probe de a arunca de pe mașină chip de bombe pe un loc nainte numit, — ca să arate cum ar putea fi mașina de folos pentru vreme de războiu, că poți adevărat arunca de pe ea bombe acolo unde vrei, asupra inamicului.

După ce va izbîndi aceasta bine și va fi deprins în această aruncare de mi-te bombe, — va face aceste probe la manevrele armatei române din acest an, — pentru a dovedi de ce folos poate fi mașina dsale în timp de război.

— Mai nou aflăm, că dl Vlaicu va merge acum îndată după Paști la Cernăuți (Bucovina) unde va îndeplini mai multe zboruri, în vederea publicului de acolo.

Dorim să vină negreșit și la noi!

Sălbătăcie jandarmerească.

Cetim în „Unirea“:

Pe trenul Brașov—Cluj, au voit să meargă la Cluj 100 muncitori români. Cu toate că muncitorii aceștia au avut bilet de clasa 3-a nu au voit să-i lase a se urca în vagoanele pentru persoane, ci în cele pentru marfă (și vite).

Muncitorii ștînd și ei, că după-ce au plătit odată, ca ceilalți călători, au și ei dreptul se călătorească în vagoanele pentru persoane, și așa nu au voit să treacă în vagoanele pentru marfă.

La gara Ciucea însă, direcțiunea trenurilor i-a așteptat cu jandarmii, cari au provocat pe muncitori din nou se părăsească vagoanele! Muncitorii s'au împotrivit din nou, așa că jandarmii cu baionetul pe pușcă au dat atac asupra lor.

Un jandarm a stăpuns cu baionetul pe muncitorul Ștefan Bodîș, care acum se află pe pat de moarte în spitalul din Cluj.

De sigur că se va porni cercetare, dar nu în potriva celor, ce au asuprit pe muncitori, ci în potriva muncitorilor, cari nefiînd unguri, sunt oameni totuși și ei, și prin urmare nu sunt siliți se călătorească în vagoanele pentru transportul de mărfuri și animale!

E de tot fidelă licoana despre cultura acelor oameni sălbateci!

Din străinătate.

Ne întrece China!

Popoarele din Azia de o vreme încoace, încep a pune în uimire pe bătrîna Europa și ale ei popoare! Că Europa e leagănul culturii și popoarele ei să uita tare de sus la cele din Azia, ca rămase napoi în cultură și în toate!

Și de-odată fruntașele popoare din Azia încep a ne arăta, că ele, deși ni să părea nouă că dorm și-s nevoieșe, — își au ochii deschiși, au învățat dela Europa mult, și punîndu-să să o urmeze, — o și întrec dintr'un hop în multe privințe!

Dovadă înălțarea Japoniei așa de sus, încît azi multe state din Europa o pismuesc, și de ni-ar fi pe-aci pe-aproape, ar tremura de frica ei!

Dovadă prefacerea Turciei, a cărei putere e tot în Azia, în stat constituțional (cîrmuit cu dietă ca la noi, nu mai mult după voia, uneor nărozia, unui singur om!).

Dovadă apoi prefacerea Chinei, care nu mult va trece și o vei vedea rînduită în o împărăție de care să va cutremura toată lumea vecină ei!

Iar că în China, în proasta și amezita China, lucrurile iau o repede pășire spre culmile vieții „moderne“ de stat, — avem și următoarea probă mult grăitoare:

Zilele trecute, pe cînd sfatul țării (dieta Chineză) desbătea legea de drept de vot în orașul Nonking, — de-odată o ceată mare de femei chineze, doamne și domnișoare învățate, au năvălit în sala de sfat, și fiindcă servitorii dietei voiau să le oprească, i-au bătut pe servitori și au trecut nainte, — și întrînd în dietă, au cerut dela „părinții patriei“, ca și lor femeilor, să le dee drept de vot, nu numai bărbaților, că ele vin aci trimise din sfatul mueresc, și, de nu li-se împlineste cererea, va fi în țară o zarvă și o neliniște, de care n'o să fie fericiți bărbații, și n'o să aibă în curînd dorita pace în țară!

Fiindcă tulburau desbaterile dietei prin năvălirea lor în sală, — președintele a trimis după miliție. care venînd, soldații au scos afară din sală pe frumoasele războinice. Ele de bunăvoie nu voiau să iasă, ci strigau cătră voinicii soldați: Scoate-ți-ne dacă ne puteți! Și ei le au scos, si nici nu le făcea mare neplăcere a le scoate cu puterea.

Dar, deși scoase așa din

sfatul bărbaților — femeile chineze și-au ajuns în parte scopul: dieta chineză a hotărît, dă drept de vot și femeilor, anume acelor cari au un câștig de sine!

Săracii de noi! La noi aici în „cultă“ Europa, nu femei, ci cîți bărbați, cari își câștigă pâinea de sine, ba au slujit statul ca soldați, plătesc dare, îi poartă toate greutățile, — și nu avem drept de vot! Din un sat de 200 capi de familie, cari toți își câștigă de sine pâinea și susțin familia și dau statului soldați și dare, — au drept de vot 5—10—20 inși, — iar de ai cere vot și pentru femei, și-ar rîde în față „cultii“ puternici ai zilei!

Din Balomir.

Un țaran ce ne ceartă pe toți, dar care am dori să avem cît de mulți!

Dl învățător Furdni din Balomir (I. Orăștie) ne trimite un răspuns la articolul nostru „O înțelegere greșită în mijlocul poporului“, din numărul trecut. Din scrisoarea dlui Furdni vedem cu plăcere că dsa lapădă dela sine învinuiește că ar ațîța poporul în contra domnilor, și reese, că vorba cu „domnii vin numai atunci între noi, cînd au lipsă de noi“ spusă nouă aici în redacție de fratele Tomița Vulcu, e mai mult părerea, acestui frate țar, dar nu și a dlui Inv. Furdni. Că același frate Tomița ci-că le aruncă și cărturarilor din sat cîte-odată vorba: „Dvoastră popii și dascălii, nu mai faceți nimica afară de slujbă, unul adună prescurile, celalalt să joacă cu copiii!“

E departe de noi de a-i lua în nume de rîu țaranului Toma Vulcu reproșurile ce face atît cărturarilor locali, cît și domnilor nestri din aceste părți, — căci vedem întrînsul pe omul din popor, în care să zbate un suflet doritor de cît mai repede și mai văzută înălțare a poporului nostru, și dsa vede că aceea să poate numai prin o viață și harnică conlucrare a tuturor cărturarilor nostri! Cel mult aceea l'am ruga, că părerile proprii, să nu le dee ca și a altora, ca să nu facă neînțelegere, cum iacă să făcî între noi și dl Inv. Furdni. Incolo dorim chiar, ca în fiecare comună să avem cît mai mulți țărani, cari să ce a ră atît cărturarilor din loc, cît și celor din orașele vecine, să se pună pe lucru, ieșînd în mijlocul lor, povățuindu-i, luminîndu-i, legîndu-și sufletul de sufletele lor și lup-tînd a-i înălța spre sine pe toți frații din popor!

Că e dreaptă această cerere a lor! Și cărturarii nostri sunt datorii s'o împlinescă, și o și împlinesc, pe cît îi iartă împrejurarile.

Cînd țărănimea noastră va fi neastîmpărată, ca acest frate Tomița dela Balomir, și va cere domnilor să vie mereu în mijlocul ei

și să lucreze la înălțarea ei, — va da cele mai vii semne de viață și sănătate! Dar această cerere să se facă în formă potrivită, nu aruncând vorbe nesocotite, că „domnii vin între noi numai când au lipsă de noi”, — că acestea nici nu s drepte, nici nu atrag, ci mai curând supără și strică.

Noi de oameni ca Tomiță Vulcan ne bucurăm, durere, sunt prea puțini ca el, ci pe multe locuri te duci, îi chemi, îi strigi, și nu să mișcă, sunt nepăsători, lăsători, nesimțitori.

Revenind la meritul lucrului, vedem că dl Inv. Fardui nu e vinovat de atitudine contra demnilor români, ci dsa, după putință, își pune munca sa extrașcolară, pe terenul economic și cultural, tocmai cum cerem noi în nuzăarul trecut, în conglăuire cu munca pe care o dezvoltăm și noi toți: spre binele și înălțarea poporului, ceea ce să vede și din faptul, că de când dsa are rol conducător la însoțirea „Balomireana”, a făcut, ca din câștigurile băncii, să se pună temei unei biblioteci populare, în care sunt azi cărți de 150 cor. și slujește ca bună fântână de adăpare a sufletelor poporului, cu apa culturai; dă ajutor bisericeii 50 cor. pe an, fondului Cultural dela Sibiu 50 cor. pe an, pe procurări pentru școală 50 cor., un ajutor de 20 cor. ca stipendiu la un băiat dus la meserie, — și altele.

Luăm aceste lucruri la cunoștință și dorim să auzim numai de bine în jurul însoțirii și a lucrării dlui Inv. Fardui, ca și a altora de pe aiurea.

Iar dl Inv. Fardui nu să mire că, dacă ni s'a spus, am crezut că are și dsa obiceiul a zice vorbe nepotrivite despre inteligența noastră, — căci din multe locuri ne vin atâtea știri slabe, încât am început a ne teme mai mult de rău decât de bine, și nu știm cum să ne mai punem în calea răului, ca să nu să răspundească și mai tare!..

Spargeți-i capul

preotului sas Orendi, din Orăștie!

Nu noi o zicem aceasta, Doamne ferește! O zic „aliații” concetățenilor noștri Sași din Orăștie, Ungurii, prin rostul unei fei patriotice, prin „Pesti Hirlep” dela 21 Martie.

La banchetul dat de Ungurii de aici în onoarea lui Șimon Feri, au luat parte și nedeslipiții „aliați”, Sașii din loc, închinându-se și ei celuia, care mai mult ca ori-care altul are vrednicia de a fi dus pe Sași în strălucirea lor de azi, de a nu mai fi Domni în orașul lor, ci solavi „aliaților” lor, cari îi poartă acum pe la icoane cum le place... La banchet preotul Orendi a ținut și o vorbire, bucurându-se de cinstea ce a ajuns pe cunătrul Șimon. Dar băsada și-a ținut-o nemțește. Și a cotezat a face deosebire între cetățeni ungari (ai Ungariei) și între maghiari, (fiii poporului maghiar), — și acest

lucru atât de firesc și aceasta distingere corectă a celor două noțiuni, i-a supărat pe patrioții cei mari din Pesta încât ei ceartă pe frații lor din Orăștie că au putut asculta o astfel de vorbire din gura unui German, spusă chiar nemțește! Ei scriu:

»Intia vorbire a zis'o fișpanul ungurește, a două preotul sășesc Orendi nemțește, arătând cu avnt, că cererile cetățenilor din Ungarn (Ungaria), anume ale Magyarilor și ale Sașilor, află azi primire deopotrivă naintea tronului... Cățiva din cei 160 maghiari de față au început a fi neliniștiți văzind din vorbele dlui Orendi, că după el, Ungaria nu înșamnă *Magyaria* (*Magyarország*), ci-că Ungarn-ul e așa un conglomerat ca Șvauțul. Dar nici atunci nu s'a aflat nime, ca *resă-i trnteasă* nici macar o butelie (o sticlă cu vin) în cap cutezătorului Orendi, ci, cu ospitalitate maghiară, l'au aplaudat încă!«

Așa mai înțelegem și noi, „aliața”, ortăcia! Să-ți îndemne cumetri din Pesta, pe cei din Orăștie, că atunci când vei m i merge odată, cumetre sas, la un banchet de acesta „mixt”, și-i mai vorbi nemțește și-i mai face deosebire între Ungar și Magyar, — să-ți dea frumos cu sticla de Mușcatel în cap!

Dacă intri între lupi, să urli cu lupii!

Correspondență.

„Bihoreana”.

În 14 Martie și-a ținut adunarea generală „Bihoreana”, banca românească din Oradea-mare, fiind de față 41 acționari. Din raportul direcțiunii s'a văzut, că „Bihoreana” a făcut un spor foarte frumos pe toate terenurile.

Adunarea a primit întru toate raportul direcțiunii și propunerea pentru împărțirea câștigului curat.

S'a hotărât apoi contopirea băncii din Careii-mari cu „Bihoreana”.

A fost un gând cuminte din partea amândur direcțiunilor când s'au hotărât a contopi aceste 2 bănci. Căci s'a văzut, că o bancă mică singură, nu e în stare a mulțumi pe deplin multele trebuințe ale poporului din jurul ei, și de aceea membrii direcțiunii „Arinei” din Careii, s'au adresat la „Bihoreana” ca la o bancă mai puternică, să primească contopirea cu ea. Conducerea „Bihorenei” a primit, ceea ce va fi în folosul poporului nostru din ținutul celor două bănci contopite.

De-acel înainte „Bihoreana” va lucra cu 3 filiale, toate așezate în centre bune, având un larg teren pentru a sădi în poporul nostru spiritul de întreprindere și de economisare.

S'a hotărât urcarea capitalului social dela 1,200.000 coroane la 2,000.000 (două milioane) coroane, care de asemenea s'a primit de adunare, tocmai pentru a putea

contopi și pe „Arina” în „Bihoreana”. Deja acum se simte în Oradea și jur un viu interes pentru acțiunile nouă, astfel că emisia nouă va avea s'afășit sigur frumos. Urcându-și capitalul la 2,000.000 coroane, „Bihoreana” intră în șirul celor mai de frunte bănci românești, spre mândria noastră a tuturor!

Dividenda s'a stabilit la 7% (14 cor.) de acție, dovadă că banii băgați în acții de-ale „Bihorenei” sunt bine folosiți.

Din venitul curat de 127,271 cor. 19 fil. s'au dat fondului de rezervă 22000 cor., ajungând astfel la 312 mii cor. Dovadă despre soliditatea „Bihorenei”.

Fondul de penziuni al funcționarilor s'a dodat cu 7000 cor. crescând astfel la 70.000 cor.

S'au votat scopuri de binefacere 2845 cor. 42 fil. Pe lângă suma de suma de sus, Bihoreana susține și masa studenților români din Oradea (circa 12 studenți) pentru cari și în anul aceasta a dat 1800 cor.

În direcțiune, în locul răposatului canonic Moise Nyeș, a fost ales dl Romul Marchiș vicar gr. cat. și președintele „Arinei” din Careii-mare, iar în comitetul de revizuire Dnii Toma Păcală, protopop gr-or. din Oradia, Sava Raicu, dir. „Victoriei” din Arad. Petru Popescu preot din Oradia, Dr. Valeriu Hetco preot din Oradea și Ioan Batean canonic din Oradea mare (non).

Dorim Bihorenei succese depline și în viitor, pe toate terenurile, pentru a putea fi spijinitoare la avântarea poporului nostru spre o treaptă economică mai înaltă, ajutându-l și în cele culturale și naționale, cât mai mult!

Un participant.

O întimpinare

La articolul „Dzeu descopere inimile” publicat în Nr 10 al „Libertății” despre adunarea băncii „Poporul” din Săliște, dl adv. Dr. N. Petra ne trimite o întimpinare mai lungă din care estragem următoarele părți principale.

E adevărat, că am dorit să fiu ales de juriscenzult al „Casei de păstrare”, an urmat și pertrastări în privința aceasta, mi-s'au făcut chiar și ofert concret pe care l-am primit, dar în urmă majoritatea direcțiunii și a adunării generale, au ales de juriscenzult pe regretatul Dr. Leményi.

Nu e adevărat, că drept urmare a nealegerii mele de juriscenzult la „Casa de păstrare” s'ar fi format un partid nou în contra domnilor în acesta ar fi înființat „Poporul”, ci în șinul membrilor „Casei de păstrare” s'a format o majoritate de 50—60 membrii și o majoritate de 30—40 membrii încă în anul 1900, purtând luptă în adunările generale pentru diferite chestii, cum au fost, schimbarea statutelor, ridicarea capitalului, alegerea de director, etc.

În 1902 s'au prezentat conducătorii minorității la dl Dumitru Banciu și l'au rugat să subscrie un prospect pentru înființarea unei bănci nouă, dar dl Banciu nu le-a primit cererea.

Eu m'am așezat în Săliște în anul 1904. Admit că chestia juriscenzultului au dat prilej la neînțelegeri în direcțiune și în adunările generale, dar înființării „Poporului” au premers și au dat impuls adunarea generală a „Casei de păstrare” din 1908 cu care ocaziune s'au lăsat afară din direcțiune reprezentanții minorității vicepreședintele D. Banciu, N. Lupaș și Stan Stefea, iar Iordache Roșca și Dumitru Stan Herța s'au solidarizat cu cei dinți și și-au dat demisia.

Atunci s'a înființat „Poporul” — pentru care lucru eu nu am amăgit pe nime nici macar am îndemnat pe cineva să subscrie acții.

E adevărat, că dl primpretor P. Dragits a stărunit mult ca să nu să înființeze „Poporul” dar tot așa de adevărat e că Domnia Sa a stărunit și pe lângă conducătorii majorității dela Cassa de păstrare să nu lase afară din direcțiune pe reprezentanții minorității, însă spiritele erau așa de aprinse, încât stăruițele dlui au rămas fără de rezultat. S'au făcut greșeli și din o parte și din alta.

Nu au trecut însă nici un an patimile san potolit, și deja în anul 1909 s'au votat modificarea statutelor și ridicarea capitalului social la „Cassa de păstrare” și cu concursul acelor cari au rămas afară din direcțiune.

Dela 1909 încoace nu s'au iscat nici un conflict între Cassa de păstrare și Poporul nici între membrii uneia și celelalte bănci, ci din contră să aud voci și dorinți, din ambe părțile pentru fuzionarea băncilor.

În olt privește adunarea generală din acest an a Poporului, lucrurile san petrecut altfel.

Diracțiunea au prezentat adunării un proiect pentru ridicarea salarelor tuturor funcționarilor, dar adunarea au votat numai ridicarea salarului contabilului cu 200 cor.

Atunci Dumitru Banciu ca președinte și director, și-a dat demisia din posturile ce le ocupa, pe cuvânt că conoluzul adunării înșamnă pentru dînsul vot de neîncredere. La această declarație s'au alăturat și subsemnatul și Ion Borzan, ca membrii ai direcțiunii! Adunarea însă au respuns, că votul ei nu înșamnă vot de neîncredere direcțiunii, ci acționarii sunt de părere, să se amine ridicarea salarelor funcționarilor prin un regulament până la timpul când va ajunge fondul de rezervă la suma de 32.000 cor. (azi e de 16.000 cor.) ca să se poată vota și acționarii conform statutelor dividendă de 6% și au făcut propunere ca adunarea generală să nu primească abdicerea.

Adunarea n'a primit abdicerea, și cei abziși am declarat că după aceste lămuriri a lucrurilor, rămănem și pe mai departe membrii direcțiunii. Astăzi membrii direcțiunii sunt tot așa de solidari, ca și înainte și ori ce umbră de neînțelegeri a pierit.

Din „Biblioteca poporală a Asociațiunii” a apărut Nr 12 și 13 care s'au trimis membrilor ajutori Nr. 12 cuprinde povestirea din Istoria grecească „Ercule”, traducere de P. Isplrescu, Nr. 13 „Cum să trăim” povește de Dr. A Dobrescu, tare folositoare pentru țaranii noștri.

Nr. 14 încă e gata; să trimite zilele astea.

Din țara dolarilor.

Traul muncitorimei.

Emigranții Slovaci, Unguri, Români, Sârbi, Ruși ori Ruteni, nu s'au prea deosebit unii de alții. S'au îmbrăcat la o formă, cu straie de prăvălie, cele mai ieftine, și duc același fel de viață.

Sosind, li călăuzește cutare cunoscut, până la casele unde locuiesc muncitorii streini, case de lemn, de obicei slab îngrijite, nevăpsite, cu un etaj și o curte mică. — Acestea sunt închiriate de unele familii ori femei văduve de-ale noastre, cari, pe plăta, dau „bort“ — adică sălaș, muncitorilor. În fiecare oraș află sute de »borturi« de acestea, în cari locuiesc ai noștri, adunându-se la oaltă, după comune, ori după ținutul de unde vin.

În casele acestea sunt cîte patru-cinci încăperi, dintre cari una e bucătăria și locuința stăpînilor, a doua e prinzitor, iar celelalte sunt dormitoare pentru »borteri«, cu cîte trei-patru paturi largi, fiecare încăpere și fiecare pat pentru doi, ori pentru trei oameni.

Am văzut și borturi mai curățite, dar în cele mai multe, zău, află lucru slab, ca acolo unde șed numai bărbați și lipsește mîna ținătoare de curățenie a femeii.

Muncitorii cari lucrează ziua, s'au scoală pe la 6 ceasuri, s'au spălat, apoi mîncă la masă împreună, un dejun mai nutritiv, ca, de pildă, cafea, ouă, slănină, caș, ori o friptură mai mică. Pe urmă fiecare își duce »peful« (un fel de vas de tinichea) la stăpîna, ca să le pună de mîncare pe ameaz. »Borterița« le pune pe rînd, sau friptură rece, sau cîrnaț, sau slănină, ouă și caș, — iar muncitorii, rînd pe rînd s'au duc la fabrică, unii cu tramvaiul electric, alții pe jos. Abia au plecat, și sosesc cei ce au muncit peste noapte. Aceștia s'au spălat de scrum și murdărie, pe urmă la masă împreună mîncă același fel de mîncări, beau bere și s'au culcă în paturile din cari mai înainte plecară ceialaltii la lucru. Dorm până la două ceasuri, cînd borterița le dă prînzul, ceva supă ori zamă și carne friptă, apoi s'au preumblă, ori merg la birt (acolo li zic »salon«) unde beau bere, joacă cărți ori biliard.

Pe la cinci ceasuri după ameaz, le dă borterița de cină, apoi s'au duc la lucrul de noapte.

Cei plecați de dimineață, după ce au lucrat până la ameaz, au o jumătate de ceas hodină. În acest timp mîncă ce aveau în »pele« (straiță), beau o bere la birtul din vecini și urmează lucrul greu până la cinci ceasuri. Pe cînd vin acasă, cei ce lucrează noaptea au și plecat. Li-să dă celor sosiți cina, apoi pleacă fiecare încîtro li duc ochii, mai prin birturi, mai pe la vecini, de povești.

Pentru un loc în pat și pentru

mîncare și spălatul rufelor, luminat și încălzit, s'au plătește cam 14—16 dolari pe lună, adică dela 70 până la 80 coroane.

Sunt unii cari plătesc numai patul, încălzitul și lumina. De mîncare își cumpără singuri și își spală rufele ei înșiși, adică »s'au bortesc singuri«, cum s'au spune pe acolo. Aceștia duc un trai mai rău, dar cruță cevași din parale.

Plata mijlocie a muncitorilor este de un dolar și jumătate (7 cor. 50 fileri) pe zi, lucru de 6 ceasuri. Duminica nu s'au lucrează. Ai noștri, în fabrici ajung de obicei ca ajutători pe lîngă măestri ori li pun la săpat, la cărat, la încărcat și descărcat. Pe lîngă un trai regulat, mai retras, își pot pune astfel și aceștia cu plata mai mică, la o parte cam 50—60 coroane pe lună.

Durere, mulți s'au pierd, s'au infundă în birturi, s'au bolnăvesc. Stau opt — ori zece ani pe acolo și se întorc acasă istoviți, fără bani și fără sănătate. Am întîlnit însă pe acolo cîteva sute de Români de prin Zărand, de pe la Brad, Baia-de-Criș și Bulzești, conduși de oameni isteți și cinstiți. Aceștia și-au cruțat sănătatea, că nu s'au infundat în fabrici. În grupe de cîte 30—40 de inși au luat lucru la drumul de fier, la canale, lucrînd afară la cîmp. Dacă nu aflau casă prin apropiere, locuiau în vagoane de marfă ale trenurilor. Nevasta unuia, ori chiar unul din ei, le fierbea bucatele. Pe la birturi o dau mai arare, fiind departe de oraș. Cruțînd sănătatea, cruțau și banii, încît cei mai mulți s'au întors acasă după trei-patru ani, cu bani frumoși. Și fiindcă n'aveau crișmă la îndemînă, ceteau gazetele și cărți folositoare. Sunt sigur că și acum, după ce s'au întors, ceteau gazetele românești, și s'au ridică peste ceialaltii soții ai lor.

După ținuturile de unde au venit, ai noștri își aleg lucrul cam în felul următor: Cei din părțile Brașovului, au meserii, ori încep negoț pe la orașe.

Oltenii, Sibiienii, Sebeșenii, s'au așează la orașe, muncesc în fabrici.

Mărginenii (Poenarii), s'au duc la oi în Montana!

Cei de pe Tîrnave și Arieș, Moșii și cei de prin comitatul Hunedoarei, lucrează la drumul de fier.

Bănățenii și Aradenii lucrează prin fabrici, la orașe.

Bihoreni, apoi cei din Sălaj și Sătmar, lucrează la drumuri de fier și în minele (băile) de cărbuni ori de piatră.

Bucovinenii și cei de pe Cîmpia Ardealului, s'au indeletnicesc cu lucrul cîmpului.

Cei din București s'au indeletnicesc cu... cheful și cu — păcălirea celor ce muncesc.

Macedonenii fac negoț ori meserie.

Dar ori unde ar fi, la ori-ce lucru s'ar fi dat, în America are să muncească greu, fiecarei, — că altfel nu o scoate la cale.

Peste tot, părerea mea este, că

dacă emigranții ar munci și aici acasă atîta de mult și de greu ca în America, nu ar avea trebuință să se înstrăineze, că și aici ar câștiga atîta, ca acolo!

V. E. Moldovan.

Bancrotări de bănci ungurești.

— Din lipsa de cîste. —

Zilele acestea lumea dela noi a fost mirată de știrea unei uriașe bancrotări din Pesta. S'au întemeiasc în Pesta o bancă mare, cu numele „Törlesztési Bank“, ce ajunsese a avea un capital de cîteva milioane de coroane. Directorul ei Ságghi Gyula, era deputat, cu vază mare și trecere în tabăra lui „mîncă-partea“.

Deodată numai se auzi săptămîna trecută, că directorul lui „Törlesztési Bank“ mergînd cu trenul spre Viena, în apropiere de Viena și-a tras un glonț de revolver în cap și acolo în tren și-a dat duhul!

S'au pornit cercetări la bancă, să se vadă ce-o fi pe acolo? Și s'au aflat, că banca și-a pierdut aproape toată averea și directorul ei de groaza urmărilor și-a pus capăt vieții. Acei cari aveau bani depuși spre păstrare și-i vor căpăta, dar acționarii, cari și-au băgat avutul în acții de-ale băncii, abia mai capătă 20—30 din sută (din 100 cor. 70 vor fi pierdute și cîte 20—30 de-or mai căpăta la mîna!).

— Numai nainte cu 2—3 săptămîni, o altă bancă din Pesta, mai mare și ca asta, bancă cu capital de 20 milioane, era să se ducă pe copcă! A mîntuit-o de perire guvernul, cumpărînd acții de vre-o 10 milioane, ca s'o scape de cădere în prăpastie!

— Iar mai nou cetim în foile din Pesta: „Nainte cu cîteva luni de zile, a murit în Zsoblya (comit Baci-Bodrog) medicul de cerc Dr. Földes Simon, care numai nainte vreme își sărbăsea jubileul de 30 ani de medic, și a fost sărbătorit de societatea maghiară a orașului, cu mare alaiu.“

Dr. Földes era bărbatul de încredere al băncii „Mezőgazdasági Népbank“ din Cservenka, care primea dela oameni cambiile pentru bancă și dela bancă banii pentru oameni.

„Acum după moartea lui s'au aflat că Földes a falsificat ani de-arîndul cambii (a trimis băncii vecesele mincinoase) pe numele oamenilor, și primea banii pe ele. S'au aflat în bancă 1200 cambii false, cari dau sama de cîteva sute de mii coroane.“

„Banca de Cservenka și-a pierdut întreg capitalul și toate

fondurile de rezervă pe urma acestor cambii!“

Și cîte altele!

Așa pătesc, iaca, atitea bănci maghiare, — din pricina, oă la conducerea lor s'au aflat, la multe, oameni lipsiți de simțul datorinței și a cinstei. Cum păți și „Hitelbank“-ul din Deva, și după ea alte întreprinderi, ce aveau legături cu el.

Rătăcirea dela Brașov.

Deși s'au scris prin toate zărele noastre naționale și prin foile populare, pentru a fi în curat și cărturarii și poporul nostru din părțile Brașovului și de pretutindenea, că Arsenie Vlaicu, pe care școalele comerciale române din Brașov, au încă nenoroirea a-l vedea în fruntea lor, ca „director“ al lor, s'au dat în petec cu decăzutul și vîndutul politic Eugen Brote și cu vicarul Mangra cel intrat în slujbă politică lui Tisza și celor mai primejdioși dușmani ai neamului nostru, —

totuși, spre marea scribă sufletească a Românilor buni, Români din protopopiatul Brașovului, atît cărturarii cît și poporul, ca și cum n'ar fi auzit nimic despre dureroasa schimbare la față alui Arsenie Vlaicu, — Pau ales de „deputat“ la Sinodul arhiepiscopial din Sibiu, i-au dat adică scaun de onoare în sfatul, în mica dietă, a bisericii gr.-or. române ardeleană. Tocmai brașovenii cei vecini cu România și cari ar trebui să fie mai model de Români cu inimă tari, decît toți Români încolo în țara asta! Și tocmai ei, cari au atîta bărbați învățați și Români cinstiți în Brașov și în părțile lui!

E un sămn slab acesta pentru intransigența (neînduplecarea) națională a cercului de alegere al Brașovului.

Români brașoveni s'au făcut a nu ști cine-mi e azi Arsenie Vlaicu, ori nu le pasă de schimbarea lui la față? Dacă nu le pasă, e sămn în două feluri trist: cri că ei înșiși nu se prețuesc mult pe sine, și își zic: De noi e bun și acesta. La așa cap așa căciulă, — ori apoi își zic: În Sinod e bun și acesta!... Că sinodul nostru nu e așa o dietă de clasa primă, unde să nu poți trimite pe un Vlaicu!... Alegătorii din cercul Brașovului s'au desprețuit ori pe sine, ori sinodul, cînd l'au mai ales pe acest mangrist-burdist, care are legături ascunse cu guvernele ungurești dela Pesta, și în slujba acestora scoate o foaie păcătoasă la Brașov, care vrea să iee moștenirea „Ungariei“ lui Moldovan Gergely dela Cluj.

Scribiți în sufletul lor de buni Români și buni fi ai bisericilor românești, 24 de domni cărturari de frunte și cinstiți din Brașov, au publicat zilele trecute în „Gazeta Trans.“ o declarație, prin care spun oă:

avind în vedere că Arsenie Vlaicu scoate în Braşov o foale în tovărăşie cu tristele figuri de vânzător de neam Mangra şi Brote;

că prin foala sa el îşi bate joc de programul nostru naţional şi de tot partidul nostru românesc, şi aşa

că lucrează în contra binelui neamului nostru românesc, —

ei, 24 cărturari români, rup ori-ce legătură socială cu acest Arsenie Vlaicu, — Ceea-ce înseamnă că nu-l mai cunosc de azi încolo, nu-l mai primesc salutul, nici îl vor mai saluta, nu-l vor mai întinde mâna, nici vor mai primi mâna lui, — va fi pentru ei de azi încolo un nenorocit, un mort viu!

Cei 24 cărturari români ce declară această rupere de cunoştinţă cu răătăcitul Vlaicu, sunt: Aurel P. Bănuş, Dr. Lionel Blaga, Dr. Nicolae Boeriu, Dr. Alexandru Bogdan, Victor Branşte, Ioan Brotea, Dr. Ioachim Ciurea, George Căteanu, Dr. Sabin Dan, Dr. Ilariu Hoandrea, Ioan de Lemeny, Dr. Nişu Maior, Silvestru Moldovan, Dr. Pompiliu Nistor, Dr. Voicu Nişescu, Dr. Horia Petra Petrescu, Dr. Traian Pop, Petru A. Popovici, Dr. Victor Pralea, Dr. Victor Ola-Roman, Dr. Eugen Sâmpetean, Dr. Onisifor Soră, Ilie Stoichiţa.

Şi, suntem siguri, că pilda acestor 24 cărturari, ce iscălesc în foaie, în faţa obşteii, hotărîrea lor, — este urmată, ba pemează, de alte zeci de Români din Braşov şi jur, cari, ca şi ceşti 24, copăr cu despreţul lor pe omul uitat de sine, ce nu să ruşinează a primi slujba dela o şcoală românească, şi a fi slugă politică duşmanilor nostri celor mai văjnici, pe ană simbirăşă lor!

Fraţii nostri dela „Gazeta“ bine au făcut că şi în felul acesta au pus pecetea despreţului pe fruntea răătăciturii, — un singur lucru nu ne-a plăcut: că i au dat atîtea însemnătate, încît au pus în fruntea foii declaraţia de înfierare. Nu e aşa de însemnat acest Arsenie Vlaicu, ca să l onorezi cu declaraţie la lec de frunte. Nici pîn'acum n'a însemnat el mult. dela renegarea sa încoace înseamnă puţin de tot, o nimica toată, — trebuie tractat ca şi strigoii dela spatele lui, Eugen Brote, aşa ca o oaie rlicioasă în care dai cu piciorul, nu te pui în grea armatură contra eil

Aşteptăm cu interes să vedem cum îl vor primi membrii Sinodului la Sibiu!

Despre purtarea membrilor sinodului faţă de cel mai proaspăt transig naţional, făt sufletesc al lui Moldovan Gergely, — vom mai vorbi! Căci într'o societate naţională sănătoasă, acest om nu mai are loc. Precum decăzutul Mangra n'a cutezat să moargă la Bucureşti să primească scaunul ce i se dase (până a nu ieşi pe faţa ca trădarea) de membru al Academiei române, — aşa ar trebui să nu cuteze vîndutul Vlaicu, a să duce între membri Sinodului

Vom mai vorbi despre asta!

Războiul.

Nu-s nădejdi de pace!

Iată cele mai noue ştiri, cari nu-s deloc dătătoare de nădejdi în o pace pe care ne-ar aduce-o primăvara asta.

— După ştirea ziarului, „Tanin“ din Constantinopol, guvernul turcesc, la întrebările ce s'au făcut de marile puteri europene, ca sub ce cereri ar încheia pace cu Italia, a răspuns: Italia să deşerteze Tripolisul, să plece de acolo! să plătească Turciei despăgubire de războiu pentru că i-a făcut val şi cheltueli din chiar senin; şi Italia să se învoiască, ca oficiile poştale italiene din Turcia, să înceteze!

Adecă: Italia să se retragă din Tripolitania, ca bătută! Ceea-ce Italia nici prin minte n'are s'o facă.

— Lumea vede din ţinuta încrezută a Turciei, că pe Turcia o încuragiază cineva, că ea are pe cineva la spate în a cărui putere să încredetare! Şi acest cineva să fie doar Anglia, căci Anglia a băgat pe Italia cu capu 'n acest războiu, care-i leagă acolo toate puterile, slăbind cu atît tripla alianţă!

Peste tot în lumea politică înaltă, să simte mare nelinişte. Faptul că Impăratul Germaniei veni zilele trecute aşa că în fugă la Viena şi abia stete jumătate de zi şi povesti ce povesti, aşa ca la ureche, cu Impăratul nostru, şi îndată fugi la Regele Italiei spre a-i şopti şi lui ceva, bate la ochi. Şi lumea să teme că primăvara asta să nu ne aducă mult temutul şi nedoritul războiu mare, în care să se încurce mai multe state mari!

— Din Genua (Italia) să scrie cu data de 23 Martie: Ieri au plecat alte 30.000 soldaţi italieni spre Tripolitania.

Primind şi această întărire, trupele din Tripolitania vor începe atacuri mai mari, hotărîtoare, contra taberelor turceşti şi arabe. Ca doar prin asta să silească apoi pe guvernul turcesc a să pleca la pace.

Dar ştie Dzeu cu ce noroc vor ieşi din luptă armatele italiene. Că Turcii şi Arabii să ţin turbaţi în calea lor, şi iacă e atîta timp de cînd ţine războiul, şi trupele italiene încă n'au putut înainta prin ţară încolo, ci-s tot aci la ţărmurii mării şi bat pe Turci numai până acolo, până unde li pot ajuta corăbiile de pe mare cu tunurile lor puternice! Din raza de bătae a tunurilor de pe corăbii, ei n'au înaintat mai departe!

— Intre Bulgaria şi Turcia a fost zilele trecute un viu schimb de telegrame. Guvernul

turcesc voia să trimită cîteva maşini de zburat militare pe sama trupelor sale din Tripolitania, şi acelea, mergînd pe tren, aveau să treacă pe o parte de pămînt bulgar, şi guvernul bulgar nu vrea să dea voie de trecere maşinilor. Căci dîndu-le voie, e ca şi cum s'ar mesteca în războiu sprijinînd pe Turci, ceea-ce ar supăra pe Italiani.

NOUŢĂŢI

Dnii Dr. Mihu, Andr. Bărcăseanu şi Oct. Goga în Direcţiunea „Albinei“. Sîmbătă în săptămîna trecută şi-a ţinut „Albina“ adunarea generală, luînd parte 75 acţionari ai marelui Institut de bani. S'au primit toate propunerile Direcţiunii, aflate ca bune şi s'au aflat în bună rînduială toate socotelile aduse înainte.

Urînd întregirea Direcţiunii pe urma morţii membrilor Ios. St. Şuluţiu şi Dr. L. Lemeny, — adunarea a pofţit în direcţiune pe dnii **Dr. Ioan Mihu, Andrei Bărcăseanu**, preşedintele „Asociaţiunii“, şi pe poetul **Octavian Goga**, ca membri noi, iar membri vechi St. Stroiş, Dr. G. Popovici (Lugoj) şi Dr. Draia (Tîrgul Murăşului) a căror timp pe care fusese aleşi, trecuse, au fost realeşi.

Aşa mai înţelegem şi noi primeniri în direcţiune de bancă: chemînd între membri bărbaţi luminaţi, şi cu mare vază, ca noii membri ai Direcţiunii „Albinei“.

Numărul de Paşti al „Foi Interesante“, va fi număr dublu (îndoit de mare) şi frumos, tipărit cu chipuri în color.

Acel dintre bunii nostri abonaţi, cari ştiu cetitori de aceia în comună, cari ar fi aplicaţi a abona foile noastre, să ne dea adresa lor, ca să le trimitem numărul de Paşti, ca număr de probă.

Scoală civilă în Selişte. Dl D. Banciu, publică în „Telegraful Rom.“ propunerea pe care a făcut-o în comitetul parochial, şi comitetul a primit-o spre gîndire asupra ei, — ca să se înfiinţeze în Selişte o şcoală civilă, şcoală ce ar da cea mai folositoare pregătire tinerimii ieşite din şcoala populară, care nu are putinţa a urma gimnaziul şi alte şcoli mai înalte. Şcoala civilă ar da temeinice cunoştinţe de matematică, geografie, desen, contabilitate, etc., şi aşa ar da a luat foarte bine pregătire pentru a păşi pe carierele practice ale negoşului şi industriei, şi ni-ar ajuta să ajungem a avea neguştori şi industriaşi mai luminaţi, mai presus decum avem azi. — Seliştea ar fi cea dintîi comună care ar avea o şcoală civilă românească, — şi prin asta Seliştea s'ar ridica iar peste co-

munele cari mai au şcoli la fel cu ale ei azi.

Propunerea e frumoasă, ni-zuitoare spre un ideal şi spre înălţare culturală a poporului nostru de acolo (şi de aiurea, că şi din depărtări ar merge tineri la aşa o şcoală), — de-le Dzeu săliştenilor s'o poată întrupa!

Ilustrate de Paşti, foarte frumoase, cu scrisoare românească pe ele, reprezentînd diferite scene drăgălaşe de sărbători, — să găsească la „Librăria Naţională“ din Orăştie (Szászváros) în preţ de 10, 12, 16 şi 20 fileri bucata. Cei-ce comandă pe postă să trimită afară de preţul lor şi cite 2 fileri porto de una.

Cari vreau să se mai siguri, că nu să perd pe postă, să trimită de 4 bucăţi 10 fileri, iar dela 5 bucăţi în sus până la 15, să trimită 20 fileri, ca să le putem trimite în cuvertă ca scrisoare închisă.

Moarte. Din Cebea (tr. Zarandului), primim ştirea, că vechiul preot **Ioan Jurca** paroch gr-or. membru al scaunului Sinodului protopresbiteral, al congregaţiunii comitatense şi al altor corporaţiuni culturale, a încetat din viaţă în 15 Martie n. în etate de 79 de ani, după un serviciu de 46 ani la altarul Domnului!

În răposatul perdem noi Români pe unul din cei mai vechi profeţi ai Zarandului, care a văzut multe zile şi bune şi tragice din istoria acestui ţinut cu trecut mare. El a văzut pe Avram Iancu rătăcind prin acelea părţi şi cîntîndu-şi jalea din fluernul lui sărac, el a luat parte la înmormîntarea în cimitirul dela Cebea, a acestui eron scump sufletelor noastre, sub păstoria lui s'a ridicat în faţa crucii lui Iancu şi în umbra Gorunului lui Horia, pe locul vechii biserici de birne, o biserică nouă, mare, arătătoare, la a cărei sfinţire a mers până în Zarand fieratul Metropolit Miron, — şi multe întîmplări însemnate a văzut petrecîndu-se sub ochii săi părintele Jurca dela Cebea, — pe care acum l'a chemat pămîntul la vecinică odihnă în sinul său.

Fie-i ţărîna uşoară.

Nenorocitul Dalba, cel care a tras focurile de revolver asupra Regelui Italiei, fără a-l nimeri, — nu mai poate suferi muştrările de suflet ce le are pe urma faptei sale nebune. În repeţite rînduri a încercat să se omoare în temniţă, dar a fost mereu împedat de păzitori, luîndu-i-se toate lucrurile cu care şi-ar putea face vre-un rău!

Văzînd că n'are cu ce să răni nici cu ce să se spînzure, — nenorocitul s'a gîndit la un chip nou de a să ucidă: A luat-o la fugă din fundul odăii spre păretele din faţă, izbindu-se cu capul de părete, doar îşi creapă ţeasta capului şi moare aşa. S'a lovit cumplit. A ameţit şi a căzut jos fără ştire de sine, dar n'a murit, căci căpătîna e tare, nu să sparge aşa uşor. S'a desmetecit şi s'a însănătoşat.

Directorul temniței, ca să-i iee și puțința asta de a să omorî, a poruncit să se bată păreții temniței cu perini, ca să nu-și mai poată sparge de ei capul cel nărod, până va merge la judecată să-și dea acolo samă de fapta sa.

Ințărcarea este cea dintîi schimbare însemnată în viața copilului, care are mare înrîurire asupra dezvoltării lui mal departe. Părinții numai atunci sunt siguri că copilul trece cu pace peste această schimbare, dacă îl hrănesc cu Phosphatin Fallier și prin acesta îl deprind a lua și hrană mai tare. Pe urma Phosphatinului Fallier copilul să întărește și trece ușor peste creșterea dinților. O cutie mare îi e destul pe 3 săptămîni, prețul 3 cor. 80 fil. în apotece. (538) 1—1

Nonorocire în o baie americană. În baia de cărbuni din Oklahoma (America) s'a întâmplat zilele trecute o groaznică nenorocire: Prin aprinderea gazurilor și surparea băii, au fost îngropați în sinul pămîntului 116 lucrători, din cari numai 25 au putut fi mîntuiți, — ceilalți toți au perit acolo!

Lucrătorii erau din Ungaria, apoi Nemți și Poloni.

Numai sămînte — Mauthner cumpără economii cei cu gîndire la loc, socotitori, și grădinarii, chiar și atunci cînd de aiurea li-s'ar îmbia sămînte mai ieftine! Căci o știa din experiență că ieftinătatea e numai pe socoteala bunătații sămîntelor și pe paguba cumpărătorului.

(509) 2-4

Funcționarii dela Stațiu-nea de vizitare reg. ung. de stat, care în timpul de față țin cercetare în provincie, ca să afle că cine vinde sămîntă de trifoiu cu rîie (mătasă), au primit zilele astea îndrumare grabnică, să bage de samă cu toată asprimea, ca negustorii să nu aducă în vînzare sămînta de napi de cea slabă, care nu rodește, ce s'a strecurat în țară.

Negustorii noștri pruced în folosul lor și al economilor, dacă își cumpără sămîntă de napi numai dela firme de rangul întâi, — căci nu prețul cel lesne dă chezeșia în bunătațea sămîntei, ci felul ei bun și puțința ei de încolțire. De aceea facem luători aminte și pe economi, ca să și cumpere sămîntă de napi numai dela firme, în care ai încredere deplină că capătă lucru bun.

(537) 1—1

Pepeapsă grozavă au primit niște țărani din Comuna Chișina (Îngă București în România) pentru neascultarea lor despre cum se umble cu gloanțele de tun cele umplute.

În jurul Bucureștilor sunt mai multe fortari (fortărețe), pe cari se află tunuri mari, cari aruncă gloanțe cît un copil. De multe ori soldații de cetate fac deprinderi de pușcat. Gloanțele acestea, numite „obuze”, răsbat pînă departe și intră în pămînt.

Legea cere, ca cel ce găsește astfel de obuzuri, să înștiințeze la primărie sau la postul de jandarmi mai ales, că uneori obuzele nu plesnesc și sunt pline de praf de

pușcă! Sunt însă uni oameni, cari caută noaptea pe ascuns obuze de acestea și scot praful din ele, că află cîteva kile de praf, pe care îl folosesc ori îl vînd, iar obuzele le sparg și le vînd ca fier vechiu.

Așa s'a întâmplat și deunăzi. Cîțiva țărani au găsit patru obuze pline încă! Cînd să scoată praful din unul, obuzul a explodat (a luat foc) spărgîndu-se groaznic! *Patru țărani au fost omorîți, trei răniți greu, iar casa, în care lucrau, sfărîmată.*

— Directorul Academiei medicale militare din Str. Petersburg raportează: Apa amară naturală *Francisc Iosif* s'a adeverit de foarte binefăcător purgativ. Chiar și o doză mică de apa Francisc Iosif, are efect distins.

(208) 2—30

Petreoceri.

— Concert împreunat cu producțiune teatrală, dă corul mănăstirii gr-cat. din Alba Iulia (maieri), a doua zi de Paști, în sala cea mare a redutei orașenești (Chiosco) sub conducerea dlui învățător Mihail Hurducaciu. Venitul curat este în favorul bisericii gr-cat. din Alba-Iulia (maieri).

— Producțiune Teatrală împreunată cu joc să arangează de tinerimea gr-or. română din Grăciunești (Îngă Băița) Luni a doua zi de Paști în școala confesională gr-or. română din loc. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară.

Tinerimea adultă de metalurgi din *Săcărîmb* sub conducerea dlui învățător Ioan Jula invită la producțiunea teatrală muzicală, ce o va arangea în sala școalei gr-or. din loc, Luni, în 8 Aprilie n. 1912 (a doua zi de Paști). Jumătate din venitul curat să va da bisericii gr-or. din loc.

Tinerimea adultă rom. gr-or. din Valea-Boroșineului, vă invită la petrecerea împreunată cu cîntări și producțiune teatrală, care să va ținea sub conducerea domnului învățător local, a doua zi de Paști în sala școalei gr-or. confesionale din loc. Venitul curat va fi dat școalei gr-or. din loc.

Tinerimea școlară din *Scărișoara* — *Girda-de-jos* invită la teatrul ce-l va arangea Marți, în 9 Aprilie n. 1912, în sala școalei române din loc, sub conducerea dlui Inv. Traian Pașca. Venitul curat este destinat pentru înființarea bibliotecii școlare!

Corul bisericesc gr-or. rom. din Biscaria invită la concertul împreunat cu teatru ce-l va arangea a doua zi de Paști în sala dlui Steiner din Piski. Venitul curat e destinat în favorul reparării bisericii din Biscaria.

POȘTA REDACȚIEI.

Pop Raveca în *Szam. kocs.* Ne-ai trimis 1 cor. și scrii: „Mă rog să-mi trimiteți o „Foaică Interesantă”. — Din asta nu putem pricepe ce vrei: „Foaică Interesantă” legată pe vre'un an trecut?

Atunci mai trebuie 40 fileri. Ori cea de pe anul de față? Atunci scrie-ne în a cui „Libertate” să-ți-o punem? Ne face mare val scrisoare așa puțin lămurită.

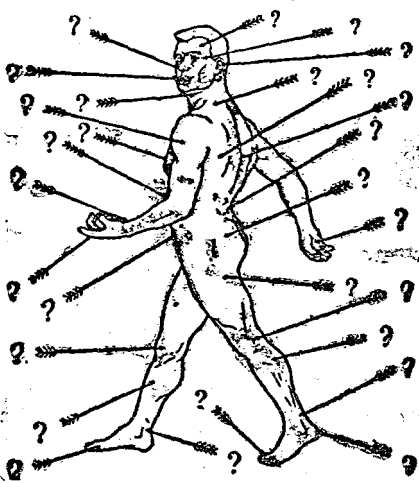
Petru 7. în *Selb.* Poeziile trimise sînt tot de dta alcătuite și nu-s așa ni-merite ca să se poată pune în foaică. Culege dta cele mai frumoase descîntece dela joc ori versuri de dragoste ce le cîntă feciorii și fetele la lucru, — și de acelea primim. A le face însuși, e meșteșug greu, cu care numai puțini izbutesc!

B. în *P. Verșurile „O înmormîntare”* sînt slabe de tot. De roman încă mulțumim, tipărirea lui ar costa cîteva mii de coroane și noi n'avem de unde cheltui cu el atîta.

Dom. Kerekes în *Kizbanya.* Scrie-ne pe ce ai trimis 1 cor 60 fil. că scrisoarea promisă pe cupon nu ni-a sosit.

Te sagatează?

(340) (Al dureri?) 12—28

I. Fluidul Elza a lui Feller.

e, după experiențele noastre, liniștitor de dureri, vindecător, încetează durerile repede și sigur, vinecă: reumă (spruc), slăbicie de nervi, junghieri în coaste, influența, dureri de cap, de dinți, de spate, amorțală, durere de ochi, migrenă și multe nepomenite ac! Fluidul Elza a lui Feller e folosit cu efect fără păreche la răgușală, catar, dureri de pept și gît și morburii din curent ori răceală, adevărat e numai dacă pe sticlă este numele „Feller”. 12 sticle mici sau 6 mari ori 2 speciale, K 5 franco. II. Vestim apoi, că lumea folosește cu efect distins și sigur Pilulele-Rebarbara de mînat alui Feller, contra durerilor de stomac, zgîrciuri, lipsă de peftă, arsuri de fier, greață, amețală, rigăeli, haemo-roidae și alte conturbări de mistuire. 6 cutii franco cu 4 coroane. — Să ne ferim însă de imitațiuni și să adresăm acurat așa.

Eugen V. Feller, apotecar. Stubica, Centrala 119 (comit. Zagrab).

Nr. 39/912.

Anunț de licitațiune!

Pe baza planului și preliminarului de sprese aprobat de Prea-veneratul Consistoriu Archidieceșan Nr. 11807/910 scol. prin aceasta să publică licitațiune minuendă pentru a să da în întreprindere zidirea școalei confesionale în Șirnea Tractul Bran com. Făgăraș.

Licitațiunea să va ținea Marți în 27 Martie 19 Aprilie, a. c. la 1 oră p. m. în edificiul școalei celei vechi din Șirnea.

Prețul de strigare este de 17.000 cor. după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata sau în hîrtii de valoare.

Tot materiul precum și toate mobilele sînt în sala de învățămînt cît și în toate celelalte apartamente ale ei este dator ale da anteprenorul.

Oferte închise, provăzute cu vadiul corăspunzător și cu declarația că oferentul cunoaște condițiunile și să supune lor, sunt a să depune până la începerea licitațiunei la mîna președintelui comitetului parochial.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrare în întreprindere aceluia dintre minus oferenți în care va avea mai multă încredere.

Planul preliminarul de spese, și condițiunile de licitațiune să pot vedea la oficiul parochial din Șirnea în orele oficioase ori și cînd.

Șirnea, din ședința comitetului parochial ținută în 6/19 Martie 1912.

Curel Crișan, m. p. Moise Cențu, m. p. președinte. notar.

George Coleșiu, m. p. episcop

Nr. 282/1912 (536) 1—2

văzut *Ioan Hamsea, m. p.* protopop.

„Spriginiți industriașii români”.

Avis.

Am onoare a aduce cunoștință prea on. public, că am deschis în *Lugoș, strada Széchenyi Nr. 7 o*

Cofetărie modernă.

Lucrînd vre-o 10 ani ca prim-lucrător în mai multe cofetării de curte și fabrici de bonboane renumite din țară și străinătate, unde am avut ocașiune a-mi cîștiga praxa cea mai bună, ce se cere în bransa mea.

Pregătesc cele mai fine prăjituri, turtăți și bonboane. — Comande pentru jururi, nunți și botesuri le efectuesc punctuos.

Cerînd căldurosul sprijin, semnez

2—3 cu toată stima

Ionel Luch
Zăhărar de artă român.

Caut

Un candidat de avocat

care află aplicare imediată

Dr. Stefan Rozvany

(494) 3—4 avocat Maresillye.

Taur de vînzare.

Se află de vînzare un taur Pintz-gau. Doritorii să se adreseze proprietarului

Dregoiu Adam

(531) 1—2 din Vajdei.

Caut morar!

Subscrisal caută un morar net-surat pentru moara sa cu apă din Dobra. Plata se va statori prin invoială decesebită.

Ofertele sunt a se adresa la mine.

Dreschmidt Domokos

(533) 1—3 notar comunal.

Pepiniera-Mill

din Nagyösz
ein Europa de
mijloc cea mai
marșcoală
de vițe!

Are totdeauna gata de vînzare mai multe milioane! — Cereși catalog, care vi-să trimitte gratis.

Local de prăvălie
cu două galantare,
locuință, și magazine, e
de închiriat

la **Blaj**, la un loc din cele mai
cercetate și de mult cunoscute.
Să poate prelua îndată!
Informațiuni mai de aproape la
proprietarul

Welwart Mór
în Blaj, (Balázsfalva).

UN MILION

de viță de viie pentru altoit
Riparia Portalis (Gloire de
Montpellier) să află de vin-
zare la preotul

(491) 3-4 **Petru Pelle,**
din **Miniș (Ménés)**
(comit. Arad).

Tirgu mare la
Vinerea Felkenyér.

Tirgul de primăvară a comu-
nei Vinerea Felkenyér care e
cunoscut ca tirg mare cu deo-
sebire ca tirg de oi și vite cor-
nute să va ținea în anul acesta
în Aprilie st. n. (a treia zi de
paști), iar tirgul de șatră să
va ținea în 12 April st. n. Gara
ferată „Felkenyér“ e nemijlocit
lingă comună.

Primăria comunală
(535) 2-2 din **Vinerea Felkenyer.**

Învățăcel de prăvălie.

Primesc un băiat care să
fi terminat 2 clase gimnaziale
sau reale.

Németh János
prăvălie de fer și coloniale
(480) 3-3 în **Orăștie (Szászváros)**

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului
românesc din provincă, m'am hotărât să
deschid în Budapesta un

Birou de inform. și Agentură românească.

Orice informații relativ la petițiile înain-
tate la ministerii și la alte foruri, orice
informații comerciale și în general în orice
cauză dau în restimp de 2-3 zile, ori-și-
cui rezolvind toate chestiile în modul cel
mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor.
Vorbesc în persoană cu referentul cauzei
și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul
de mijlociri comerciale și comande. Pre-
țuri moderate, serviciu prompt, informații
detașate. La aviz aștept la gară. (513) 3-5

L. Olariu, Budapesta, Lajos-ut. 141 III/19.

Să află de vânzare
o moară de apă cu 2 roți
de care se ține o casă de zid,
șură și grajd, grădina de 2 ju-
gere și pământ 7-8 jugere. —
Informațiuni detaliate să ca-
pătă la (522) 2-2

Oliviu Sêrb
Roskány, u. p. Hunyaddobra

Să caută

agenți

în provincie, cari să se în-
deletnicească cu plasarea de
lozuri pe rate lunare, contra
provizie mare.

Cor. 300—400

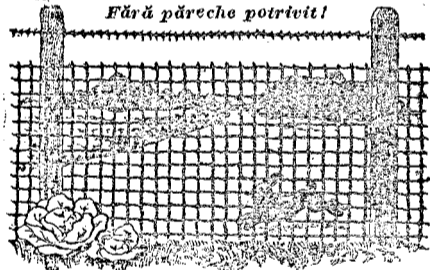
poate câștiga lunar un agent
agil. — A se adresa pentru
conștiinți și prospecte către

Üstredná banka úc. spol.
BUDAPEST, V. Sas-u. 24.

(514) 3-3

Garduri, tare ieftine!

Producele indigenă!
Fără păreche potrivite!

(518) Ușor de manual! 3-20

Numărate scrisor de mulțumită adeveresc că
Teșetura de drot „HUNGARIA“

e neîntrecută, distinsă!
Să face din drot răsucit. Prețu
pe metrul pătrat 30 filerl și mai mult
Să comandă numai la fabricantul

Alexandru Haidecker,
fabrică de funii de drot
și de garduri de drot în
Budapesta, VIII., Üllői-ut 48/85
Serviciu repede, favorabil și punctuos.
— Catalog ilustrat, gratis și franco!

AVIZ!

Am deschis în grădina mea de lângă
Drumul țării, un magazin sub firma:
Magazinul de lemne și scânduri C. BAICU,
Orăștie-Szászváros.

— și pot servi onor. public din loc, precum și din depăr-
tări cit de mari, tot soiul de material de brad, trebuincios
la zidiri; — apoi țigla „Bohn“, dela Zsomboly, cement,
portland, trestie, parchet, cuie, și a. — Mijlocesc cumpărări
de mașini agricole de tot felul, dela cele mai solide firme
cu prețuri convenabile! — Rog deci on. public a mă onora
cu aceeaș încredere și dragoste, cu care eu mă silesc a
mulțumi și cele mai mari așteptări!

Orăștie—Szászváros, 1912.

Cu toată stima
C. BAICU

(524) 3-3

„AJUTORUL“
societate pe acții. — Filiala Mediaș.

P. T.

Aducem la cunoștința Onoratului public, că
„Ajutorul“, societate pe acții din Șeica-mare a
deschis cu începutul lunii Noemvrie a. c. filială
în Mediaș, care să ocupă cu tot felul de afa-
ceri de bancă.

În special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după
care plătește interese:

dela Coroane 1—500 5%
» » 500—1000 5½%
» » 1000 în sus 6%

fără nici o detragere, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu ca-
venți, pe cambii, lombard, hipotecă, cu int. 7—8%.

Filiala „Ajutorul“ din Mediaș își are localul
în vila G. Morscher din piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de
bancă ce vor avea să se adreseze cu toată încre-
derea, asigurându-i de serviciu prompt și culant.

Mediaș Nov. 1911.

„AJUTORUL“
societate pe acții în Mediaș.

(365) 9-10

Viță altoită în verde cu rădăcină de vânzare.

Va atragem atențiunea, fraților Români, asupra viței
în verde, cu rădăcină, fiind constatată de cei mai învâțați
vieri că sunt mai trainice și mai bune. Și acestea să
pot căpăta numai la Societatea noastră română, care
să lucră sub îngrijirea noastră proprie. — Prețul este
1000 cucăți clasa I a 170 cor.; viță altoită în verde,
cl. II. cu rădăcină, 1000 buc. cu 80 cor.; viță altoită în verde,
fără rădăcină, 1000 buc. cu 70 cor.

— La cerere trimitem ca-
talog de soiuri, gratis. Cei
ce fac comande mai mari,
capătă rabat însemnat.

Teodor Pârvu și soții

proprietari de viță de vile
altoită în verde și în uscat.

Ternova, Nr. 10 (com. Arad).

11-14 (400)

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea
la proprietarul de vii din Șiria,
(Világos), **PETRU BENEĂ**, căci
Vă trimite numai **vinuri bune,**
curate și pe lângă prețurile cele
mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 68 fil.,
Rizling 70 fil.,
Roșu 92 fileri.

Vinuri din anul 1910:

Rizling 58 fil., Rizling și Ruge ames-
tecat 54 fil., Siller 56 fil. Carbenst
100 fileri.

Vin nou din 1911: 50—52 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 1-60
Rachie de comină, specialit. „ 2—
Rachie de drojdi 2 cor. 20 fileri.
Prețurile sunt semnate după litru,
în fileri. Vinurile și rachie să ex-
pedească sub îngrijirea proprie, dela
50 litri în sus, cu rambursă.
Vase împrumute pe timp de 2 luni.
Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEĂ,
proprietar de vii.

(473) Világos, (Arad m.) 5-25

De vânzare.

Se află de vânzare din mână li-
beră, un loc de casă în Drumul țării.
Doritorii să se adreseze la

SAVETA PINTEA

(529) 2-3 din Orăștie Drumul țării 70

AVIZ

Aduc la cunoștință onoratului
public și jur, căci reîntorcându mă
din străinătate în frunța noastră
comună Agrbiciu, com. Turda Arieș
mi-am deschis atelierul meu de fe-
rărie la care primesc și execut tot
felul de lucru. Precum trăsuri, plu-
guri, cară de povară, precum și pot-
covitură de cai după dorință, rog
pe onoratul public a mă spijini
bine, căci numai cu lucru bun și
trainic îl voi mulțumi, și pe lângă
prețuri moderate.

Tot aci primesc 1 calfă și 2
învățăcei!

Cu toată stima

Augustin Sosivas

(532) 1-1
măestru ferariu
Agrbiciu (la Ghiriș) com. Turda Arieș.

În prăvălia de manufactură, fe-
rărie și băcănie a subscrierului, să
primesc pe lângă condițiuni favo-
rabile

2 tineri

cu 1 sau 2 clase gimnaziale sau
reale, din familie bună. Să recere
să știe limba germană sau maghiară,
Doritorii au a să adresa la firma

Nicolae Răchitan

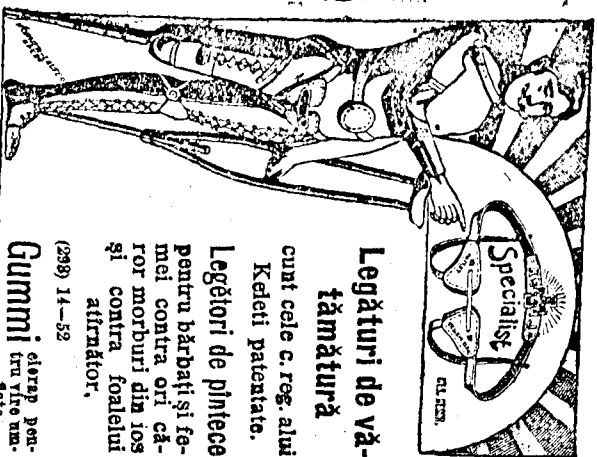
comerciant în Săscior (Szász-
csor, Szében m.) (519) 2-3

Doi învățăcei

să primere la Vasile Fleschin m. rotar în Reșinaru (com. Sibiu), condițiile după Intelegere. Băieții să aibă etatea dela 13 ani în sus.

Vasile Fleschin

(517) 2-3 măstru rotar, în Reșinar.

Legături de vătămătură

cunt cele c. reg. alui Kéleti patentate. Legători de pintece pentru bărbați și femei contra ori căror morburii din jos și contra foaleiui attractor.

(288) 14-52 Gummi atrop pen- tru vîrto nm- ale.

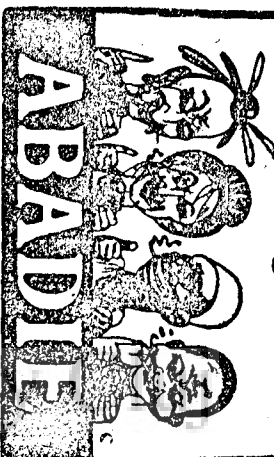
C A U T

pentru ospătăria mea proprie în Dobra, un cîreumar, ca plenipotențiat, edificiul constă din una sală pentru inteligință, una sală pentru popor, una odăie de locuință, culină, cămară și trei odăi pentru oaspeți streini, toate sunt bine arangate cu mobilierul de lipsă, se află și biliard și cuglărie. Condițiuni favorabile. A se adresa la subscrisul:

IOSIF PETROVITS

(528) 2-2 comerciant în H-Dobra

Papier à Cigarettes

(188) 25-52

ALTOI DE VIE A MERICANĂ

splendid dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinse, atît pentru struguri de masă (admirabil artichiu de vînzare), cît și soiuri de vin: rizing, mușcatel, etc.

să găsec de vînzare în pepiniera de vie de vie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC**

— din **BOBÁLNA** —

lîngă Orăștie, proprietatea dlui **DR. AUREL VLAD.**

Pentru toamna de față și pentru primăvară, are la îndemână jumătate de milion altoi, tot soiuri alese!

Deși peronospora a potopit și în anul de față pe alocurea școlii întregi de altoi, la Boblna, fiind foarte bine îngrijite, nu le-a făcut nici o stricăciune. Altoile sunt foarte frumoase și pline de viață!

La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumeri practice!

Adresați-vă cu încredere deplînd la:

„DOMENIUL DIN BOBALNA”

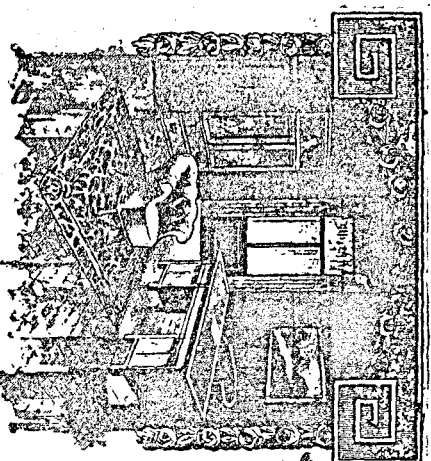
a dlui Dr. A. Vlad: Bâbolna, p. Szászváros.

N.B. Pentru vîrta din Ardeal e îndososebi cel mai potrivit istor de cumpărat vite de vie, fiind vitele din pepiniera de la Bobálna, crescute și deținse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, frește, le e cu alți mai ușor.

(357) 10-26

Serviciu acurat.

!!! MAGAZIN DE MOBILE ÎN ORĂȘTIE !!!

Țin în deposit în a- legera bogată arangea- mente de prinzitoare, dormitoare, saloane, o- dăi de dormi și cance- larii, — precum și ori- și-ce mobile singurate, dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Arangeat de nou.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că am arangeat în Orăștie, Drumul-țării Nr. 3 în casele proprii un

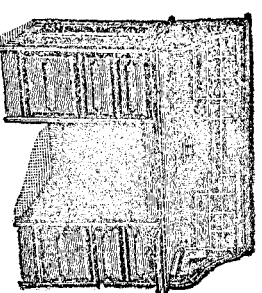
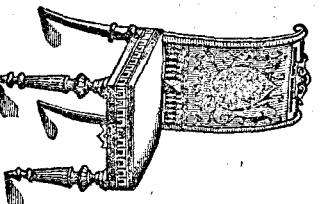
Magazin de mobile

corăspunzător recerinte- lor timpului de azi!

Prinzitoare și dormitoare dela 300 cor. în sus!

Rog sprignul și cercetarea binevoitoare a ono- ratului public.

BRUTUS BRASSAI, măsar, Orăștie, Drumul-țării.

(368) 9-10

Prețuri ieftine!

Magazin numezidit.

Picioare și mîni măestrite pe sara- pusei (talpă). **Îndreptătoare de trup** pentru ambliat **Corsete artificiale și sprignitoare.** **Țnătoare oblu** pentru cei cresci și schimb, **Îngrijirea de bolnavi,** prețioase danș domo pînăcplu cu prețuri favorabile de fabrică. **I. Kéleti,** fabr. legăturii de vătămătură și îndreptoare de trup, **Budapesta, IV. Koronaherez, n 17, vîlăi** — Triant catalaș cu 3000 agari, grahi — **Fondată în 1878. Telefon 13-76.**

Sfat și ajutor!

Celor ce sufar de ardere de stomaș, pedeci de mînște, în- fundare, și de boalile legate de acestor, le adre leacur

PIGĂTURILE de stomac a lui BRADY înainte

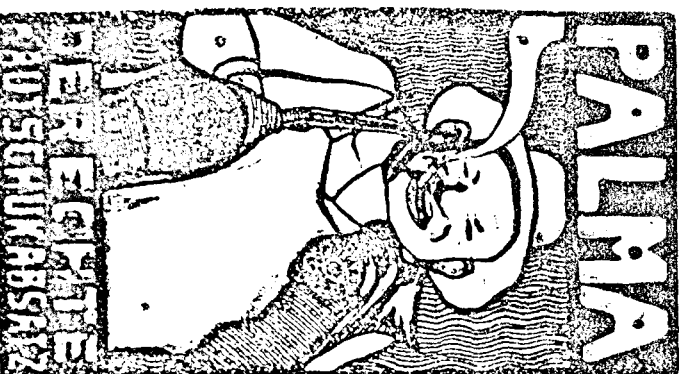
Pigăturile „Mariazell”. Să arde în apotecă. 0 sticlă 1.50, cor. încă 90 fill. 6 sticle cor. 5.50; 3 sticle mari cor. 5.30. Banii trimiși înainte ori cu ramburs.

Apoteca C. Brady la „Regele Ungar”, **Vien**

I. Fleischmarkt 2, Depot. 5. Ffi atenți la marca de sc- itire care reprezintă pe Sifa Ma- ria dela Mariazell, pe pachetareș tofă și subscrisura că pe chipul de alături. Imitațiile să se răs- dugă. (503) 3-25.

Oălcaie de gummi

cele mai bune sunt

PALINA

(158) 37-4

Români, replantați viile numai cu altoi dela firmă română!

Români sprignii firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

„MUGURUL”

INSOTIRE ECONOMICA, ELISABETOPOL-ERZSEBETVAROS (Kiskölkölm.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă, — pe lîngă cele mai moderate prețuri. **Soiuri de vin și de masă.** — Viță americană cu și fără rădăcină. — Ochiuri de altoi. Viță europeană cu rădăcină, — să află de vînzare la însoțirea economică

„**MUGURUL**” — **Elisabetopol-Erzsebetvaros.**

Material disponibil în altoi peste — **trei (3) milioane.**

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoi sunt dezvoltati la perfecțiune.

La cumpărări pe credit, cele mai ușoare condiții de plată. La cerere prefcurent și instrucțiuni gratis și franco.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Editor și redactor responsabil: Pompiliu Albu.

„Tipografia Nouă”, I. Moșta, în Orăștie.

32 — 8 — 1912

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoi!